

اتحادیه ناشران و کتابفروشان و بازی دو سر باخت!

دوره چهارساله اتحادیه ناشران و کتابفروشان در روزهای پایایی خود قرار دارد؛ دوره‌ای که با چالش شروع شد و با چالش‌هایی چون شیوع کرونا و بحران ارزی ادامه یافت. اتحادیه در این دوره با مسئله‌هایی چون مشارکت در برگزاری نمایشگاه کتاب، مخالفت جدی و بعد مشارکت در برگزاری نمایشگاه مجازی کتاب، فعالیت جدی و بعد سکوت در قضیه قاچاق کتاب و از همه بزرگ‌تر، بحران کاغذ دست به گریبان بود. ماجرای تخصیص کاغذ دولتی چالشی برای آن‌ها تبدیل شد که ناشرانی معتمدان اتحادیه در ماجرای کاغذ عملکرد بدی نداشت، گروهی معتقدند عملکرد قابل دفاعی نداشت و برخی هم معتقدند این ماجرا بازی دو سر باخت برای اتحادیه بود.

به گزارش ایسنا، کمتر از یک هفته دیگر، یعنی سه‌شنبه، نهم اسفندماه، قرار است انتخابات پانزدهمین دوره اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران برگزار شود؛ دوره‌ای که با جنجال و حاشیه شروع شد، با کرونا و تغییر دولت و رویکردهای معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پیدا کرد.

در دولت دوازدهم، معاونت فرهنگی طرح واسپاری امور به صفر را پیگیری می‌کرد و بخشی از امور مربوط به صنعت نشر به اتحادیه ناشران و کتابفروشان واگذار شد؛ از جمله امور نمایشگاه کتاب تهران و تخصیص کاغذ یا نرخ دولتی به ناشران و نظارت بر استفاده از کاغذ مصرف شده. اما با آمدن کرونا، دو سالی نمایشگاه کتاب برگزار نشد و عملاً اتحادیه نتوانست توانایی خود را در این زمینه به نمایش بگذارد. هر چند در سال‌های قبل درباره عملکرد اتحادیه در نمایشگاه انتقادهایی و دفاع‌های وجود داشت. با تغییر دولت و روی کار آمدن دولت سیزدهم در نمایشگاه سی و سوم حضور اتحادیه ناشران کم‌رنگ بود و معاون فرهنگی وزارت ارشاد در توضیح این مسئله عنوان کرده بود: «ما برای برگزاری نمایشگاه از حضور تشکل‌های نشر بهره‌مند بودیم و از همکاری آن‌ها در کارهای سیاستگذاری و برپایی نمایشگاه‌ها بهره‌مند شدیم اما ما به دنبال نمایش واسپاری و تصدی‌گری پنهان نیستیم و بخشی که واسپاری می‌شود، به صورت واقعی خواهد بود. البته ما به دنبال تقویت بخش خصوصی هستیم و این تاثیر تقویت در سال‌های آینده خود را نشان خواهد داد.»

و البته احمدوند در مصاحبه‌ای به ایسنا گفته بود: «واگذاری به کارها اختلال ایجاد می‌کند، موضوع روشنی هم مسئله کاغذ در دوره قبل که موضوعی می‌توانست یکی از دستاوردهای چهاردهمین دوره اتحادیه ناشران و کتابفروشان باشد اما بعد از افشای فهرست ناشرانی که کاغذ دولتی گرفته‌اند، انگشت اتهام به سمت اتحادیه رفت و این شائبه مطرح شد که رفتار اتحادیه برای تخصیص کاغذ ضابطه‌مند نبوده است و حامیان اتحادیه بیشترین کاغذ را گرفته‌اند یا کسانی کاغذ گرفته‌ند که حقشان نبوده، مانند تعدادی از چاپخانه‌ها.

مسئله دیگر، موضوع قاچاق کتاب بود که در هنگامه انتخابات اتحادیه این موضوع به صورت بزرگی مطرح بود اما رفته‌رفته کم‌رنگ شد و دیگر از این موضوع خبری شنیده یا رسانه‌ای نمی‌شود.

موضوع عملکرد اتحادیه ناشران و کتابفروشان را با محوریت نمایشگاه کتاب و واسپاری امور به صنف، مسئله کاغذ و قاچاق کتاب، با تعداد از ناشران در میان گذاشته‌ایم که مشروح این مصاحبه‌ها در پی می‌آید:

نمی توانید همه را راضی نگه دارید

جمال انصاری - مدیر انتشارات پهنام – با بیان این که در اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران، اختلاف و دسته‌بندی میان اعضا وجود ندارد و این مطلب مربوط به بیرون از اتحادیه است، درباره عملکرد این اتحادیه در اداره نمایشگاه بین‌المللی کتاب که در دولت دوازدهم در قالب برودن سراسر کم‌مدیریتی بی‌روسیاری متوقف شد، اظهار کرد: بخش اجرایی دعوتی نشده بود. دقیق‌ترش را دوستان هیئت مدیره می‌توانند توضیح دهند که چرا اتحادیه در دوره اخیر نمایشگاه فعالیت اجرایی نداشت. این موضوع تصمیم مدیران وزارت ارشاد بود و نه خواست و انتخاب اتحادیه ناشران و کتابفروشان. این موضوع به این معنا نبود که اتحادیه ناخواهد با همکاری اعضای صنف همدار برگزار نمایشگاه نباشد.

او با اشاره به فعالیت‌های اتحادیه در سال ۱۳۹۸ برای برپایی نمایشگاه سی‌وسوم که با شیوع بیماری کرونا تعطیل شد، اظهار کرد: تاجایی که می‌دانم امسال از اتحادیه برای بخش اجرایی دعوتی نشده بود. دقیق‌ترش را دوستان هیئت مدیره می‌توانند توضیح دهند که چرا اتحادیه در دوره اخیر نمایشگاه فعالیت اجرایی نداشت. این موضوع تصمیم مدیران وزارت ارشاد بود و نه خواست و انتخاب اتحادیه ناشران و کتابفروشان.

این ناشر درباره انتقادهایی که از اتحادیه درباره نحوه برگزاری نمایشگاه مطرح شده بود، از نادیده گرفتن مجموعه‌ای از تخلفات تعدادی از ناشران تا جانمایی آن‌ها، راضی در کاره می‌انجام شود، ممکن است ۸۰ درصد از آن اعضا به صورت ۲۰ و چند صنف هم نباشند. هیچ‌کدام نمی‌توانید جسدی را در صورت صد در صدی از انجام کاری راضی نگه دارید. این یک موضوع کلی است. طبق آیین‌نامه نمایشگاه کتاب، قواعدی در نمایشگاه برقرار است. تاجایی که مطلع هستم در دوره ۲۲ نمایشگاه، تلاش بی‌دردی بر رعایت آیین‌نامه (نمی‌گویم) نخلف که بار حقوقی دارد از انجام هرگز نبود. بعضا همکاری‌ان آیین‌نامه مربوطه را نادیده می‌گرفتند یا به گونه دیگری رفتار می‌کردند. نمی‌شود این را به اتحادیه یا مسئولین آن زمان نسبت داد که در دوره‌های قبل این اتفاق نیفتاده و دیده نشده‌ است. بلکه کسانی که برخلاف آیین‌نامه عمل کرده‌اند، اما این س‌وال مطرح است که آیا نمایشگاه سسی و سوم آنقدر منزه بود که هیچ‌کس خلاف آیین‌نامه در رفتار نکرد؟ به نظر رعایت نکردن ضوابط و آیین‌نامه در این دوره بزرگ‌تر است.

خداپنهای درباره اختصاص و توزیع کاغذ که گاه انگشت اتهام به سمت اتحادیه نشانه گرفته می‌شود که تخلف کرده یا رفتار ضابطه‌مند نداشتند و به ناشری کاغذ زیاد داده و ناشر دیگری را هم از کاغذ دولتی محروم نماند، گفت: توزیع کاغذ بر عهد اتحادیه شرح‌کتهای تعاونی آشنا بود. در آن زمان کمیته‌ای متشکل از اتحادیه شرکت‌های تعاونی ناشران آشنا، نماینده معاونت امور فرهنگی وزارت ارشاد و نماینده اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران تشکیل شد که کار تخصصی کاغذ را انجام بدهند. نکته‌ای که معمولا در این اتفاق‌ها دیده می‌شود، این است که تخصیص طبق دستورالعمل و شیوه‌نامه اجرایی ابلاغی وزارت فرهنگ و ارشاد انجام پذیرفته که بر مرور زمان تکوین می‌شد. ضمنا این نکته را اضافه کنم؛ مثلا انتشارات پهنام اگر برای ۵ عنوان هزارتایی درخواست کاغذ می‌کرد، سه یا ۴ عنوان پانصدتایی کاغذ اختصاص می‌دادند، سیزدهم‌هیم از همکاران نزدیک حاکی از این است که عموما چنین بوده.

او با اشاره به فهرست کسانی که کاغذ دولتی گرفته‌اند، گفت: اگر ۱۰ ناشر نخست فهرست را در نظر بگیرد، همه

مقدار قابل توجهی کاغذ دریافت کرده‌اند؛ نمی‌توانم به کار کمهیت کاغذ نمره بدهم چون اطلاعاتی از ریز و درشت کارشان ندارم. حرف من این است آن‌ها طبق وظیفه‌ای که داشتند و طبق آیین‌نامه عمل کردند. شاید تقابلی هم در کارها بوده و همکاری هم ایسن را ادعا کرده‌اند اما من مستندا چیزی ندیدم و نمی‌توانم به قطعیت بگویم بر حق ناشری اجحاف شده یا نشده است. بعد از انتشار این فهرست، اتحادیه اطلاعیه‌ای با این مضمون منتشر کرد، به ناشری که در توزیع کاغذ سسه‌میه‌ای خود دچار اشکال است، و مشکلی دارد، کافی است با نامه‌ای به اتحادیه، دلایل تعیین میزان سهمش سهمیه‌ای را جویا شود، به ایشان پاسخ داده خواهد شد. نمی‌دانم آیا کسانی که معترض بودند درخواست بررسی ارائه کرده و بعد نتیجه‌اش را در جایی منعکس کرده‌اند یا خیر؟

این ناشر خاطرنشان کرد: هر چیزی که با قیمت کمتر از بازار آزاد توسط نهادی توزیع شود، همیشه این بحث‌ها را همراه دارد. ممکن است ناشری بیشتر کاغذ بگیرد و دیگری کمتر، اما نکته مهم آن است که اگر آیین‌نامه ملاک توزیع و تخصیص کاغذ به ناشر بوده باشد، در واقع کتاب و حجم تولید بوده که سهمیه را تعیین می‌کرده و پرسش قابل طرح آنست که آیا ناشری که کمتر تولید داشته به همان میزان هم سهمیه دریافت کرده یا خیر؟

او یادآور شد، بخش شمارش کتاب‌های چاپ شده مطابق قراردادی در اتحادیه مستقر بود و تا همین اواخر هم فعال بود. اکنون با پایان مهلت قرارداد مربوطه فعالیتش در اتحادیه به اتمام رسیده.

قاچاق کتاب یعنی چه؟

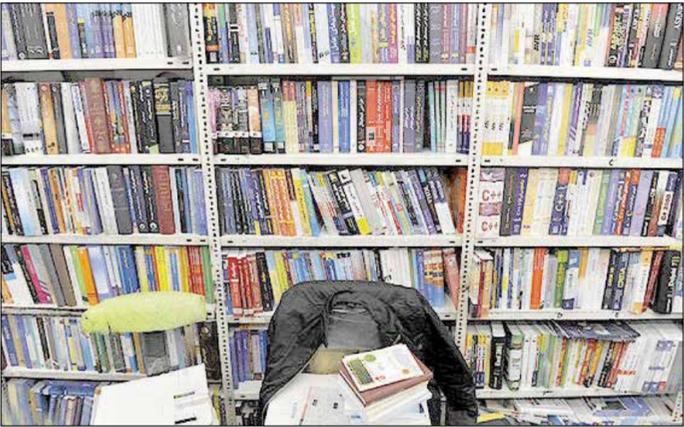
خداپنهای درباره عملکرد اتحادیه ناشران و کتابفروشان درباره قاچاق کتاب که نوع مبارزه ابتدا در حجم بالا بود اما رفته رفته به سکوت کشیده شد و این گمانه مطرح می‌شود که ممکن است این فعالیت در سال‌های پیش حالت نمایشی داشته است، نیز اظهار کرد: کاربرد کلمه قاچاق درباره همه‌ی این گونه کتاب‌ها درست نیست. دستهای از این کتاب‌ها در واقع آنهایی است که به صورت موازی و بدون رحمت تولید شده، که به کتاب بدلی معروف است. کسانی عنوان‌های موزق و پر فروش ناشران معتبر را با کیفیت فیزیکی و محتوایی بازل در تعداد زیاد منتشر می‌کنند. اگر به لیست کتاب‌های این این ناشران بدلی نگاهی بیندازید، حدود ۱۵۰ عنوان کتاب مشخص دارند که همگی عمده تولیدشان از کیه‌ها هاست. یعنی خودخواوری است. کس دیگری رحمت کشیده، کتاب را آماده برای انتشار و منتشر کرده و کار و تبلیغ کرده تا دیده شود، زمانی که به آن کتاب اقبال نشان داده می‌شود، ناشر دیگری سودش را می‌برد. مفهوم قاچاق کتاب این است که کتاب من ناشر تمام شده، بر قضا فرورشدگان کتاب را می‌خرم، دستم بر قضا فرورشده اینترنتی است و یکی از بزرگ‌ترین پلتفرم‌های فروش اینترنتی، اما کتاب من را که تکثیر کرده‌اند، برایم می‌فرستند؛ کتابی را که در انبار نشر تمام شده و جمع‌هایش موجود است، از پلتفرم اینترنتی خریدم. من ناشر، کتابم را می‌فروشم، کیفیتش را می‌دانم، ابعاد و قطع کتاب تغییر کرده است. این قاچاق است.

او سپس افزود: تاجایی که می‌دانم، زحمت زیادی در این زمینه کشیده شد اما موضوعی که وجود دارد، باید دستکام‌های مختلف باشد به حل این مشکل وارد کنند؛

اتحادیه که خود قدرت بازآرندگی و ممانعت ندارد و صرفا یک نهاد صنفی است، نمی‌تواند بساطت کتابفروش‌های متقلب را جمع کند. اگر جواز کسب داشته باشند و داخل فروشگاه‌های این کار را بکنند، باز هم نمی‌شود کاری کرد (از کتاب قاچاق). اما کتابی که مجوز نشر از وزارت ارشاد دارد و فروشش جایی است که جواز کسب ندارد، بلکه در گوشه خیابان، میدان تهربار، ایستگاه مترو، مجتمع تجاری بزرگ است، اتحادیه چطور می‌تواند عمل کند؟ در راسته خیابان انقلاب شاهد حضور دائمی گروهی از این چنین محصولات هستیم، هر چند به‌طور مقطعی با فشار از سوی اتحادیه اقداماتی صورت می‌گرفت اما این فشار نمی‌توانست دائمی باشد.

این ناشر در بخش پایانی صحبت‌هایش با بیان این که نسبت به اتحادیه ناشران و کتابفروشان کم‌ مهری و فعالیت‌هایش نادیده گرفته شده است، اظهار کرد: طی چند سال گذشته، کرونا یکی از موضوعات مهم بود که به ناشران، کتابفروشان و موزعان لطمه بسیار بزرگی زد. از طرف دیگر تعطیلی دو سه ماهه در سال ۹۸، نیمه تعطیلی و تعطیلی دوران کرونا و چند ماه گذشته، به ناشران و کتابفروشان آسیب رساند. در دوران شیوع کرونا در دولت دوازدهم، وزارت کار وامی را با عنوان کارا تعریف کرد که بخش عمده‌ای از ناشران چه در تهران و چه در شهرستان‌ها از این وام بهره بردند. در این دوران سازمان دیگری هم مربوط به موسسه مالی و اعتباری کارآفرین طراحی شد که این هر دو طرح در جلسات زیادی با حضور اتحادیه در ارشاد و دیگر ارگان‌های ذیربط تحقق یافت. رقم وام کارآفرین تا سقف ۲۰۰ میلیون تومان بود و وام کارا تا چند میلیارد. شاید وام کارآفرین عدد بزرگی نباشد ولی سه سال پیش قابل توجه بود و به درد می‌خورد. اتحادیه ناشران و کتابفروشان پیگیر موضوع بود که حتی شیوه نظام وام‌ها با شیوه منطقی صورت بگیرد و کارها ساده‌تر انجام شود با حضور در جلسات متعدد و روزهای بسیاری جهت پیگیری و رفع مشکلات و وام گیرندگان این کار به انجام رسید. بخش قابل توجهی از همکاران وام کارا را دریافت کردند اما در مورد صندوق کارآفرینی امید چنین نشد. تاکنون شاید حدود ۵۰ نفر شده در تهران و در موزع دریافت شده‌اند، درحالی که به گفته مسئولان امر در وزارت‌خانه بودجه لازم برای حدود ۲۰۰ ناشر در ابتدای امسال توسط وزارت ارشاد به صندوق پرداخت شده و مدتی است که وقتی ناشران مراجعه می‌کنند مسئولین صندوق می‌گویند پول نداریم. ناگفته نماند امر شهرستیان‌ها به مراتب از مرکز بدتر است.

جمال خدا پناهی با اشاره به بازنگری قوانین در نهادها و سازمان‌های مختلف، افزود: در یک دوره عنوان می‌کنند ناشر می‌تواند در منزل مسکونی کار کند اما در دوره بعد

شهرداری این قانون را لغو می‌کند خوب، اتحادیه تلاش می‌کند تا ناشر باز بتواند در منزل مسکونی فعالیت کند. یا درباره مشکلات مالیاتی همین‌طور، بیمه و در دیگر موضوعات صنفی اتحادیه تلاش بسیاری انجام می‌دهد اما این فعالیت‌ها برجسته نشده، ظاهرا هیئت مدیره هم تنها به انعکاس نتایج تلاش‌هایش در کانال تلگرامی اکتفا کرده است.

نقدان منافع در مسئله واسپاری کاغذ

حسین جاوید - مدیر نشر سده- اما درباره عملکرد اتحادیه به ایسنا، ابتدا گفت: حضور تشکل‌ها و فعالیت‌های صنفی، در دنیا امری نیست که بشود آن را نادیده گرفت، طبیعتا شرایط مطلوب این است که اصناف امور مربوط به خودشان را در دست بگیرند. اتحادیه ناشران و کتابفروشان مانند بقیه نهادهای صنفی ریشه‌دار، نهاد قابل احترام، فعالیت‌هایش بجا و لازم است و هیچ شک و تردیدی در آن وجود ندارد. اگر به عنوان ناشر و یا فعال صنفی انتقاداتی به اتحادیه داریم، نباید این‌طور برداشت شود که داریم به خود اتحادیه انتقاد می‌کنیم. ممکن است به فرد و عملکرد کسی در اتحادیه انتقاد داشته باشیم اما در اهمیت و ضرورت نهاد و انجمن و صنف، شک و تردیدی وجود ندارد.

او سپس با بیان این‌که معمولا امور صنفی تاجایی به دست اصناف سپرده می‌شود، که تضاد منافع در آن خود نداشته باشد، گفت: در دولت گذشته، تصمیم اشتباهی گرفته شد و اموری را که تضاد منافع در آن وجود داشت، به ناشران واگذار کردند، یعنی سرنوشته ناشر هم‌کارم به دست من ناشر نوعی افتاد، این چه مقدار کاغذ مصرف کرده و چه مقداری نیاز دارد پس چه مقداری تخصیص دهم یا ندهم یا بیشتر بدهم.

این ناشر در ادامه با اشاره به آشفتنگی وضعیت کاغذ بعد از خروج ترامپ از برجام، بیان کرد: پیش از آن چند سالی که موضوع کاغذ ثابت داشتیم و کاغذ کمابیش بدون کمک دولتی به تعادل رسیده بود و صنف نشر خود شرایط بازار و موجودی کاغذ و قیمت آن را هماهنگ کرده بود و پیش می‌رفت. بعد از تصمیم اشتباه یعنی سپردن امور به صنفی که خود از ناشران قدرتمند بوده و تولید بالا و سابقه بیشتری داشتند، آن‌ها امور دیگر ناشران را به دست گرفتند؛ مثلا به ناشری صد بند کاغذ دادند و به ناشر دیگری هزار بند. یا پیش از مسئله کاغذ، در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به ناشرانی ۱۰۰ متر و ۲۰۰ متر جا در فلان نیش که نزدیک در نوردهی است دادند و ناشر دیگری را هم در فلان غرفه جانمایی کردند وقتی اعتراض می‌شد، می‌گفتند طبق آیین‌نامه بوده اما این آیین‌نامه‌ها به صورت دقیق اجرا نشده است.

او ادامه داد: اگر به صنف بگویید چرا کاغذ فلان شد، می‌گویید براساس آیین‌نامه یا چرا جای من فلان بود، می‌گفتند نه بر اساس حروف الفبا بوده است. در حالی که همه اعضای صنف می‌نانشند پوسته قانون رها شده است، یا خدا نکرده در تفسیر قانون سوء استفاده می‌شود که و یا آن‌ک که در برخی از موارد خطاهایی اتفاق می‌افتد که ذی‌نفع هستند. اتفاقاتی که باعث شد اتحادیه وارد بازی دو سر باخت شود.

اتحادیه وارد بازی دو سر باخت شد

جاوید خاطرنشان کرد: اتحادیه وارد بازی‌ای شد که

همم اعتبارش را پیش ناشرها از دست داد و هم قدرت چانه‌زنی‌اش را با نهادهای دولتی از جمله وزارت ارشاد و نهادهای بالادستی که بر سرر موضوع اعتراض ناشران به کاغذ درباره عملکرد اتحادیه حساس شده بودند. بعد هم برخی از ناشران قدرتمند دولتی وارد ماجرا شدند که پای نهادهای غیر از وزارت ارشاد وارد مسائل شد. این‌ها برای اتحادیه باعث بود هم اعتبار صنفی‌اش زیر سوال رفت و هم از طرفی اعتبارش در بین خود اعضا. همه این‌ها باعث شد دوره‌ای که گذشت، به ادعان فعالان صنفی بدترین دوره برای تحادیه ناشران باشد؛ زیرا مرجعیت خود را از دست داد. زمانی اتحادیه حرمت و اعتباری داشت اما در این دوره شاهد بودیم ناشران بسیار زیادی به عملکرد اتحادیه در زمینه کاغذ معترض بودند.

این ناشر همچنین با بیان این‌که تخصیص و توزیع کاغذ فقط دراتحادیه ناشران و کتابفروشان تصمیم‌گیری نمی‌شد، بلکه اتحادیه دیگری نقش اساسی داشت، توضیح داد: اتحادیه نمایندگان در این هیئت داشت که قدرت تصمیم‌گیری داشتند که البته هیچ تصمیم مقتضی و قابل دفاعی گرفته نشد. این دوگانگی، یعنی اتحادیه‌ای داریم که برای اعضا و اکثریت ناشران تشکیل شده و اتحادی دیگری داریم که به شیوه دیگری عمل می‌کند، نوعی موازی کاری وجود دارد که از عوامل تضعیف اتحادیه ناشران بود. ظاهرا تعاونی آشنا قدرت چانه‌زنی بیشتری با نهادهای بالادستی از جمله ارشاد دارد، آن‌ها روی کار سوار شدند که از عوامل تضعیف اتحادیه ناشران در دوره اخیر بود.

او تأکید کرد: این دوره اتحادیه ناشران که بسیار برای آن تبلیغ شده بود و می‌گفتند اعضای به دنبال ایجاد تحول هستند و متأسفانه به رغم این‌که همکاران بسیار خوشنامی در اتحادیه بودند، به دلایل شرایط پیش‌بینی نشده که اتحادیه درگیر آن شد، موفق نشدند تأثیری که باید بگذارند چه در دوره کرونا و حمایت‌هایی که باید اتفاق می‌افتاد و چه در زمینه کاغذ آن نظارتی که از اتحادیه می‌رفت، برآورده نشد.

این ناشر در زمینه عملکرد اتحادیه در زمینه قاچاق کتاب نیز گفت: اتحادیه نقشی در کاری که انجام می‌شود، نداشت، یعنی نمی‌شود اتحادیه را بابت اصل موضوع فعالیت کتاب، مقصر دانست. این موضوع از سال‌های دور وجود داشت و در سال‌های اخیر بیشتر شده بود. همان‌طور که گفتیم قدرت چانه‌زنی اتحادیه با نهادهای دولتی کاهش داشت و پیگیری مسئله مهمی مانند قاچاق کتاب به همکاری با نهادهای مختلف نیاز دارد مثلا شهرداری‌ها که اجازه ندهند دست‌فروشان بساطت کنند، نهادهای قضایی و انتظامی یا نهادهایی که مانع فعالیت‌های چاپ غیرقانونی شوند از جمله اتحادیه چاپخانه‌داران تا کسانی که در ابعاد کلان قاچاق

کتاب انجام می‌دهند، حداقل از طریق تشکیلات رسمی پیش نبرند. آسیمی که به قدرت چانه‌زنی و پرسرتریز اتحادیه ناشران وارد شد، و این‌که تمرکز بر روی این موضوع نداشت، باعث شد مبارزه با قاچاق افت کند.

او در ادامه خاطرنشان کرد: از طرف دیگر، بخش عمده‌ای از سال‌های اخیر به درگیری با ویروس کرونا گذشته و خواه و ناخواه باعث شد قاچاق کتاب کم‌رنگ‌تر شود؛ زیراعمدتا کسانی که کتاب قاچاق می‌کنند، آن‌ها را به صورت مستقیم و با بساط‌گستری عرضه می‌کنند. طبیعتا در دوره کرونا رفت‌وآمد کم شد، خریدها آنلاین شد که بیشتر به سمت کتابفروشی‌های رسمی رفت. با افتخار می‌توان گفت دامن کتافروشان رسمی ما از این موضوع کاملا پاک بوده و این جریانات در ششکه رسمی نفوذ نداشت. کرونا به رغم همه مشکلاتی که برای نشر داشت، امتیاز ناخوشانه‌ای هم داشت و آن این بود که بساط‌گستری کم و قفاچاق کم‌رنگ شد. همچنین کسانی که ذی‌نفع بودند، متوجه شدند با برخورد قضایی و انتظامی نمی‌توان ایسن موضوع را مدیریت کرد و بهتر است در کنار این برخورد، آگاه‌سازی جامعه اتفاق بیفتد تا مخاطبان بداندند کتابی که در فلان ایستگاه مترو با تخفیف نامتعارف می‌فروشند، نسخه اصلی ناشر و ترجمه متقنی نیست.

حسین جاوید در ادامه گفت: البته در سال‌های اخیر کتاب با فروش انفجاری نداشتیم که قاچاق کتاب به این شکل جلو برود. کاغذ بسیار گران شد، چاپ گران شد و حاشیه سود قاچاق‌چی‌ها پایین‌تر آمد و طبعاً اوضاع کمی کنترل شد. از طرفی هم اتحادیه با مسائلی چون کاغذ سرگرم شد و اولویت‌هایش تغییر کرد. رییس اتحادیه ناشران که شخصی بسیار محترم است در این دوره فعالیت چشم‌گیری نداشت یا رسانه‌ای نشد و به رویت ما ناشران نرسید اگر بگویند در پشت پرده مذاکرات و پیگیری‌هایبیم بوده، به شیوه‌ای نبوده که در جامعه نشر محسوس باشد.

نمی‌شود گفت اتحادیه مقصر است

مرتضی دانش اشراقی -مدیر مسئول نشر موج- اما درباره عملکرد اتحادیه در موضوع نمایشگاه کتاب به ایسنا گفت: مسئله این است که چون اتحادیه از دل صنف بالا آمده می‌داند چطور کارها را با خوبی پیش ببرد اما نتوانستند و نمی‌گذارند به طور کامل امور دست اتحادیه باشد.

او تأکید کرد: اتحادیه تلاش کرد همه امور نمایشگاه کتاب را بر عهده بگیرد و نمایشگاه دست صنف باشد. این ناشر درباره عملکرد اتحادیه در دولت دوازدهم در این زمینه نیز گفت: در دولت قبل یک‌سری از امور به عهده اتحادیه گذاشته شد. درباره مسئله کاغذ هم یک‌سری از کارها را به اتحادیه واگذار کردند. نمی‌شود گفت اتحادیه مقصر است، زیرا اگر توزیع کاغذ را به طور کامل در دست داشت، قطعاً راه‌کارهای بهتری برای توزیع کاغذ می‌داد.

او افزود: کسانی که در حوزه نشر و کاغذ فعال‌تر هستند و کتاب‌های بیشتری چاپ می‌کنند، قاعدتا مصرف کاغذ بیشتری دارند اما مشکل این است که ناشری می‌توانست هزار بند کاغذ داشته باشد و کتاب هم چاپ کند اما صد بند دادند که این عزیزان به توزیع نا عادلانه معترض بودند. بحثی که وجود دارد، بحث اخلاقی است که چرا ناشری ۲۰ هزار بند گرفته و نباید می‌گرفته است. این بحث، بحث داخلی است. درقضا اشراقی تأکید کرد: اتحادیه درصحت تخصیص کاغذ مسئولیت‌هایی داشته، می‌توان گفت ۸۰ درصد امور دست اتحادیه نبوده است، بنابراین نمی‌توان انتقاد سختی نسبت به اتحادیه داشت. نمی‌توان اتحادیه را مقصر دانست. ناشرانی که کتاب‌های زیادی چاپ می‌کردند و رابطه هم داشته فلان مقدار کاغذ گرفته‌اند و اگر قرار بود عادلانه باشد کسان دیگری هم بودند می‌توانستند کتاب‌های بیشتری چاپ کند اما کاغذ متناسب با توان چاپ کردندشان به آن‌ها تعلق نمی‌نکرده است. عمدتا اشکال سر اتحادیه نیست.

این ناشر درباره مسئله قاچاق کتاب هم گفت: تاجایی که اطلاع داریم، کارروه‌های اتحادیه هیچ‌گاه همیشه فعال بودند. مسئله قاچاق چیزی نیست که اتحادیه به تنهایی بتواند یا آن مبارزه کند. عوامل مختلفی است که منجر به تکثیر غیر قانونی کتاب می‌شود. اتحادیه تاجایی که توان داشته، به روی این موضوع کار کرده و همین ماه گذشته حجم زیادی کتاب قاچاق را کشف کردند. نمی‌توانیم بگوییم مبارزه با قاچاق کتاب کمتر شده و یا تعمدی در آن وجود دارد، چون عوامل مختلفی در آن دخیل است و تکنولوژی هم موضوع را پیچیده‌تر می‌کند.

هر چه به اتحادیه اعتراض می‌کنیم، می‌گویند ما در حال پیگیری هستیم

از سوی دیگر، عماد شاطریان - مدیر انتشارات بیدگل- درباره عملکرد این دوره از اتحادیه ناشران و کتابفروشان به ایسنا، گفت: جهه‌گیری‌هایی که درباره اتحادیه می‌شود دو نوع است؛ اتحادیه قبلا دست گروهی بود وحال آن گروه متصفلاغه نقد نمی‌کنند. نقد خوب است و اگر نباشد، اصلا رسدی وجود ندارد. نقد جبهه‌گرایانه با نقد عادلانه فرق می‌کند. متأسفانه مقداری نقد جبهه‌گرایانه می‌کنند و نقدهایشان، نقد بی‌نقصی نیست بلکه مغرضانه است. البته نقدهای متصفلاغه و صحیحی هم می‌شود.

این ناشر درباره این‌که آیا ایسن رفتار نتیجه تبلیغات اتحادیه در انتخابات قبل و کنار رفتن برخی از ناشران بوده است، گفت: این ناشران کنار گذاشته نشدند، خودشان شرکت نکردند؛ از همه خواسته شده شرکت کنند اما آن‌ها قهر کردند. متأسفانه نه مبارزات، مبارزات دلسوزانه‌ای است و نه رفتارها و نقدها؛ دو طرف همدگر را می‌کوبیدند و بعد هم یک جبهه قهری کرد. البته برخی آمدند و در کمال احترام و رای هم دادند ولی بقیه قهر کردند و گفتند شرکت نمی‌کنیم و با این‌که آن‌ها شرکت نکردند، حضور صنف چشم‌گیر بود. او درباره نتیجه این قهر برر عملکرد اتحادیه گفت: اگر مسائل دلسوزانه بررسی شود، اتحادیه رشد خواهد کرد اما اگر قرار باشند گروهی قهر کنند یا گروهی که قدرت را به دست نیاورده به جای حمایت شروع به کارشکنی و چوب لای چرخ گذاشت بکنند، امر پیش نخواهد رفت. این مسئله در قضیه خیلی جالب‌تر است. اگر ناشران دانشگاهی نمی‌تواند نماینده‌ای در اتحادیه داشته باشد، به جای این‌که بگوید علت نداشتن نماینده چیست و بیشتر همکاری داشته باشند، قهر می‌کنند که و نتیجه منفی‌ای برای خود و کل صنف دارد.

شاطریان با اشاره به انتخابات پیش‌رو در تحایه ناشران و کتابفروشان، گفت: گاه می‌بینم نوع برخورد‌ها، برخورد‌های خوبی نیست؛ مثلا گروهی تشکیکل داده‌اند با نام «گروه احياء»، خوب این نام بوی ضحومت می‌دهد، مگر اتحادیه مُرده که می‌خوانند احياء کنند؟ تا عنوان گروه را بدیم، گفتیم این‌ها ثبت منفی دارند، یعنی چه گروه احياء؟ یا جای همکاری، رفتار خصمانه‌ای دارند. این گروه‌بازی و کوبیدن دو طرف باعث تضعیف اتحادیه می‌شود. در هر جای دنیا، هر حزبی انتخاب که می‌کند، حزب دیگر کارشکنی نمی‌کند، بلکه طبق قوانین همکاری کرده و سعی می‌کنند در دوره بعد جریان کند و رای بیابود اما ایسنا تا رد می‌شوند، قهر می‌کنند و «نته من غریبم» بازی در می‌آورند، به جای انتقاد در دوره‌های بعدی که انتخاب می‌شوند، می‌خواهند تقاص بگیرند، خوب بچه‌بازی می‌شود.

اخبار کوتاه

توضیحات وزیر ارشاد درباره ادغام خبرگزاری‌های دولتی

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره ادغام خبرگزاری‌های دولتی اظهار کرد: خبرگزاری‌های دولتی دویخش هستند، یک بخش در خود وزارت ارشادند که در گام اول آن‌ها را ساماندهی می‌کنیم، گام بعدی نیازمند توافقات بین‌دستگاهی است که آن را هم جلو خواهیم برد.

به گزارش ایسنا، محمدمهدی اسماعیلی در حاشیه جلسه هیئت دولت در جمع خبرنگاران در واکنش به اعلام نامش در فهرست شخصیت‌های تحریم‌شده، اظهار کرد: این امر مهمی نیست، شما هم وقت خود را برایش تلف نکنید. وی افزود: ما دیروز با سامانه صدور مجوزها یک توافق خوبی داشتیم تا بسیاری از مشکلات کسبوکارهای فرهنگی آنجا حل می‌شود.

اسماعیلی یادآور شد: بخش مهمی از زیرساخت‌های موجود با تصویب مصوبات فعلی به امور عمرانی می‌رسد و هم برای کارمندان وزارت فرهنگ و نهادهای تابعه با همفکری سازمان اداری استخدامی مصوبه‌ای داریم که بخش مهمی از دغدغه‌های آنان را پاسخ می‌دهد.

اسماعیلی درباره ادغام خبرگزاری‌های دولتی اظهار کرد: خبرگزاری‌های دولتی دویخش هستند، یک بخش در خود وزارت ارشادند که در گام اول آن‌ها را ساماندهی می‌کنیم، گام بعدی نیازمند توافقات بین‌دستگاهی است که آن را هم جلو خواهیم برد.

گلریز پس از ۵ دهه تجلیل شد

روز چهارشنبه با یبانی از بخش سرود جشنواره موسیقی فجر به تجلیل از محمد گلریز – خواننده سرودهای انقلابی چون خجسته باد ایسن بیروزی، ای شهید مطهر و ایسن بانگ آزادی اختصاص داشت.

بعد از اجرای گروه سرود «وصال»، محمد گلریز با دعوت مجری برنامه روی سن حاضر شد و از دست اعضای گروه دخترانه «بنات‌الجبر» لوح تقدیر، هدیه نقدی و تابلو نقاشی خط اثر علی منیاسی را به‌خاطر پنج دهه فعالیت موثر و ماندگار در زمینه موسیقی انقلابی و مذهبی دریافت کرد.

تأیید صلاحیت ۸۶ کارگردان فیلم‌اولی

۸۶ نفر از کارگردانان فیلم اولی که ماحصل تغییر مکانیزم «شورای تأیید صلاحیت فیلم اولی‌ها» به‌شمار می‌روند، با در نظر گرفتن تحقق عدالت فرهنگی تا ۲۵ استان تأیید صلاحیت شدند.

به گزارش ایلنا به نقل از روابط عمومی بنیاد سینمایی فارابی، بعد از برگزاری نشست‌های متعدد و بررسی صلاحیت فیلم‌اولی‌ها و آغاز ثبت نام متقاضیان مصاحبه‌های تخصصی و شرایط فیلم‌اولی‌ها، صلاحیت ۸۶ تن از کارگردانان متقاضی از سوی «شورای تأیید صلاحیت فیلم‌اولی‌ها» به تأیید رسید تا به‌واسطه این مهم بتوانند اولین فیلم سینمایی بلند خود را کلید بزنند.

دررومناهی از سامانه‌های تحقق فعالیت‌های هنری، سوابق حرفه‌ای، انجام مصاحبه‌های تخصصی و شرایط فیلم‌اولی‌ها، صلاحیت ۸۶ تن از کارگردانان متقاضی از سوی «شورای تأیید صلاحیت فیلم‌اولی‌ها» به تأیید رسید تا به‌واسطه این مهم بتوانند اولین فیلم سینمایی بلند خود را کلید بزنند. ویژگی فرآیند جدید، موضوع تحقق عدالت فرهنگی است، چراکه پیش از این فیلم‌سازی در ابتدای تیرماه سال جاری، ۵۴۰ متقاضی تا ۱۵ مردادماه با ارسال نمونه کارها و سایر مدارک خود پرونده‌های‌شان را تکمیل کردند و در ادامه با برگزاری نشست‌های متعدد به میزبانی بنیاد سینمایی فارابی و با حضور نماینده کانون کارگردانان و اعضای شورا، صلاحیت ۸۶ متقاضی به تأیید رسید.

بزرگی فرآیند جدید، موضوع تحقق عدالت فرهنگی است، چراکه پیش از این کارگردانان برای ساخت فیلم اول خود می‌بایست سرمایه‌گذار پیدا می‌کردند تا پرونده آنان بررسی شود، اما در این فرآیند فرصتی برابر و عادلانه برای استعدادهای ایجاد شده که همین موضوع، حضور چشگیر متقاضیان سایر شهرها در اسامی پذیرفته‌شدگان را به همراه داشته است.

بر اساس اعلام دبیرخانه این شورا، از میان ۸۶ نفر که در مجموع بیش از ۶۰ درصد پذیرفته‌شدگان از شهرهایی به جز تهران هستند، ۳۰ نفر از استان تهران، سه نفر از لرستان، چهار نفر از یزد، هفت نفر از اصفهان، ۱۰ نفر از آذربایجان شرقی، یک نفر از آذربایجان غربی، یک نفر از استان کرمان، یک نفر از مسجد سلیمان، یک نفر از نیشابور، یک نفر از اردبیل، دو نفر از ایلام، دو نفر از کرج، دو نفر از همدان، دو نفر از قم، دو نفر از قزوین، یک نفر از نیشابور، یک نفر از اراک، یک نفر از دزفول، دو نفر از خراسان صوبی، یک نفر از خراسان شمالی، یک نفر از زنجان، یک نفر از تبریز، دو نفر از کردستان، دو نفر از مازندران و یک نفر از شهر ری، پذیرفته‌شدگان مرحله نخست شورای تأیید صلاحیت فیلم‌اولی‌ها هستند.

از میان این ۸۶ نفر، پنج کارگردان با نام‌های آرمان خونساریان، رضا نجاتی، لیلی عاج، حسین میرزامحمدی و محمد عسگری به ترتیب با فیلم‌های «جنگل پرتقال»، «بعد از رفتن»، «سرهنگ ثریا»، «کت‌چرمی» و «تافک گلی» در چهل‌وکمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر حضور داشتند.

اسامی ویکمین پذیرفته‌شده مرحله نخست شورای تأیید صلاحیت فیلم‌اولی‌ها به شرح زیر است:

محمود احدی نیا، مسعود احمدی، محمد اسفندیاری، مریم اسمعی‌خانی، ناصرمنصور افشاری، بهزاد اقطاعی، روح اله اکبری، وحید الوندی‌فر فردین انصاری‌زاد، علی اوسونید، سجاد ایمانی، حمیدیه بهمنی، مهدی بوستانی شهر بابکی، وحید برشاد، حسین ترک جوش، علی تصدیقی، خیراله تقیانی شهر مرتضی جذاب، روناک جعفری، حسن جعفری داریوش، امیر جلالی، امیررضا جلالیان، محمد ذرا حاجی غلامی، حسن حبیب زاده، زبور حجتی، علی حدادی، شهاب الدین حسین پور، سید سجاد حسینی، سید وحید حسینی نامی، ابوذر حیدری، مهدی حیدری، امین خرم‌دندی، نریمان خلیلی، آرمان خونساریان، آروند دشت آرای، سعید دشتی، مسعود دهنوی، وحید رابوآن، علی یار راستی، محمد رحمتی، افشین رضایی، جلال الدین ساعد پناه، سید مرتضی سبز قبا، اشکان سپهر، محمدرضا ستاری، احسان سلطانیان، احسان شادمانی، مهدی شامحمدی، پیمان شاهدیان‌لو، محمد صادق، روناک طاهر، علی طاهر، فریلی عاج، محمد عسگری، اسماعیل عظیمی، جواد عزیزاده، محمد عزیزاده فرد، فرود عوض پور، محمد ابراهیم غفاریان، حسام فرهنگ‌جو، حسین فلاح آبادی، مجتبی قاسمی، سید سجاد قافله باغی، مهدی قربانپور، یوسف کارگر، پیروز کریمی، محمد معین کریمی الدینی، سعید کائوزی، مهدی کوشکی، مصطفی گندمکار، محمد متین اوعانی، سعید عطا اله مجابی، مهدی محمد نژادیان، مریم مدرس مطلق، محمدرضا مرادی، سید بابک مصطفوی، امیر مهندسیان، سید مهدی موسوی بزرگی، حسین میرزامحمدی، پویا نبی، رضا نجاتی، سیدنجاتی، میلاد نسیم سبحان، جلال نصیری‌هائیس، مصطفی نظری زاده و محمدرضاهاشمیان.

جشنواره فجر ار کستر سمفونیک را به صحنه بازگرداند

ارکستر سمفونیک تهران شامگاه سه‌شنبه - دوم اسفندماه - آخرین اجرا در تالار وحدت را در جریان سی‌وهشتمین جشنواره موسیقی فجر به روی صحنه برد.

ارکستر سمفونیک تهران در سی‌وهشتمین جشنواره موسیقی فجر در حالی صورت گرفت که از آخرین کنسرت این ارکستر مدت زمان طولانی می‌گذشت. آخرین کنسرت ارکستر سمفونیک تهران به رهبری نصیر حیدریان، با اجرای قطعاتی از ریشارد واگنر، آمانوئل ملیک اصلاتیان و فلیکس مندلسون، پنجشنبه ۱۲ خرداد ۱۴۰۱ در تالار وحدت برگزار شد.

پس از آن، پیگیری‌های خبرنگار ایسنا برای اطلاع از برنامه جدید ارکستر به نتیجه نرسید تا اینکه حدود هشت ماه بعد اعلام شد که ارکستر سمفونیک در جریان جشنواره موسیقی فجر روی صحنه می‌رود.

اکنون ارکستر سمفونیک تهران در حالی به روی صحنه رفته است که پیش از تعطیلی موقت اجراها، اعلام شده بود قرار است نصیر حیدریان رهبر دائم آن باشد اما در نهایت این کنسرت با حضور منوچهر صبایی به روی صحنه رفت.

الته حضور رهبر مهمان در ارکستر، امری چندان غیرطبیعی نیست اما تا آخرین روزها وقتی درباره رهبر این برنامه از بنیاد رودکی سؤال شد، اطلاعات دقیقی نداشتند و احتمال می‌دادند حیدریان ایران نباشد.

